wtorek, 18.02.2025

Komunikat Rady Konferencji Episkopatu Polski ds. Społecznych o przeciwdziałaniu podziałom i wrogości

Komunikat Rady Konferencji Episkopatu Polski ds. Społecznych

o przeciwdziałaniu podziałom i wrogości

„Niech nie wychodzi z waszych ust żadna mowa szkodliwa, lecz tylko budująca, zależnie od potrzeby, by wyświadczała dobro słuchającym" (Ef 4,29). Zapisane w Piśmie Świętym zobowiązanie jest wezwaniem do odpowiedzialności za słowo, które w dzisiejszych czasach staje się, niestety, niejednokrotnie narzędziem dezinformacji, przemocy słownej, a nawet nienawiści.

Problemy te dostrzegamy także w Polsce. Wzajemna niechęć i wrogość, rozprzestrzenione w sferze medialnej, kulturowej oraz społeczno-politycznej, ranią, dzielą i niszczą nasze wspólnoty: rodzinne, sąsiedzkie, zawodowe, a ostatecznie wspólnotę narodową. Odsłaniają one wzmagający się problem braku szacunku wobec osoby ludzkiej, stworzonej na obraz i podobieństwo Boże. Bez wzajemnego poszanowania i życzliwości nie jest możliwe budowanie życia społecznego opartego na prawdzie, wolności słowa i trosce o dobro wspólne. Przeciwdziałanie nasilającym się antagonizmom i rosnącym podziałom pilnie domaga się zaangażowania wszystkich podmiotów życia publicznego.

Jako rozwiązanie problemu wzrastającej wrogości, wiodącej ku nienawiści, proponuje się ograniczanie swobody wypowiedzi, w szczególności wypowiadania sądów wartościujących, pod pretekstem walki z tzw. „mową nienawiści". Jest to rozwiązanie pozorne. Ten niejednoznaczny termin prowadzić może, pod fasadą troski o niedyskryminację, do ograniczania wolności słowa i wolności religijnej, które są przecież niezbędne w tworzeniu warunków swobodnej debaty publicznej, w której ludzie wyznający różne religie lub światopoglądy mogą w możliwie pełny i głęboki sposób poszukiwać odpowiedzi na pytania o sens bycia człowiekiem czy zaangażowania w sprawy świata. Ograniczanie tych wolności rodziłoby poważne ryzyko co do tego, że demokratyczne społeczeństwo pozbawione zostanie możliwości spokojnego i racjonalnego przedyskutowania podstawowych problemów etycznych i antropologicznych.

Realną pomocą w przezwyciężeniu wskazanych wyzwań jest nie tyle penalizowanie tzw. „mowy nienawiści", ile odbudowywanie – opierającej się na szacunku dla godności człowieka i pragnieniu poszukiwania prawdy – kultury dialogu, w której zwraca się szczególną uwagę na odpowiedzialność za wypowiadane słowa. W czasie jednej z pielgrzymek do Ojczyzny zwrócił na to uwagę św. Jan Paweł II: „Jest szczególna odpowiedzialność za słowa, które się wypowiada, bo one mają moc świadectwa: albo świadczą o prawdzie, albo są dla człowieka dobrem, albo też nie świadczą o prawdzie, są jej zaprzeczeniem i wtedy są dla człowieka złem, chociaż mogą być tak podawane, tak preparowane, ażeby robić wrażenie, że są dobrem. To się nazywa manipulacja" (Olsztyn, 6 czerwca 1999 roku). Niech ewangeliczne wezwanie Chrystusa: „miłujecie się wzajemnie, jak Ja was umiłowałem" (J 15,12) staje się dla nas wszystkich zasadą życia osobistego i społecznego.

Bp Marian Florczyk

Przewodniczący Rady KEP ds. Społecznych

Warszawa, 3 lutego 2025 roku